

Bruxelles, 27. siječnja 2022.
(OR. fr, en)

5561/22

LIMITE

MIGR 20
JAI 96
ASILE 12
FRONT 38
RELEX 102

Međuinstitucijski predmet:
2021/0401(CNS)

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. preth. dok.:	5614/22
Br. dok. Kom.:	14692/21
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o privremenim kriznim mjerama u korist Latvije, Litve i Poljske – potvrda konačnog kompromisnog teksta s ciljem postizanja dogovora – odluka o savjetovanju s institucijom ili tijelom

1. Le 1 décembre 2021, la Commission a publié une proposition de décision du Conseil relative à des mesures d'urgence provisoires en faveur de la Lettonie, de la Lituanie et de la Pologne, fondée sur l'article 78, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.
2. L'examen par les conseillers JAI et le groupe «Asile» a débuté le 6 décembre 2021 et s'est achevé le 26 janvier 2022.
3. La présidence estime qu'un compromis a été atteint, juste et équilibré tenant compte des points de vue exprimés par les Etats membres.

4. Les amendements apportés à la proposition de la Commission figurant dans le document ST 14692/21 sont indiqués en caractères **gras** et les passages supprimés sont indiqués par des crochets [...].
 5. Compte tenu de ce qui précède, le Coreper est invité à approuver le texte de compromis figurant à l'annexe de la présente note, afin de lancer la consultation obligatoire du Parlement européen.
-

2021/0401 (CNS)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o privremenim kriznim mjerama u korist Latvije, Litve i Poljske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 78. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), u slučaju da se jedna ili više država članica nađu u kriznoj situaciji zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja, Vijeće može na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom donijeti privremene mjere u korist dotične države članice ili dotičnih država članica.

¹ SL C , , str. .

- (2) Od ljeta 2021. cijela Unija, a posebno Latvija, Litva i Poljska suočavaju se s hibridnom prijetnjom u obliku instrumentalizacije **migranata [...]**. To je dovelo do dosad nezabilježenog porasta nezakonitih prelazaka granice iz Bjelarusu. Posljednjih godina gotovo nije bilo pokušaja nezakonitog ulaska u EU iz Bjelarusu, a danas se događaju svakodnevno. Te pokušaje potiču i organiziraju pripadnici Lukašenkova režima, koji u suradnji s krijumčarima migranata i kriminalnim mrežama privlače migrante na granicu.
- (3) Zbog te su instrumentalizacije migranti koji se nalaze na vanjskoj granici Europske unije s Bjelarusom sad u vrlo teškoj situaciji. Djelovanja Bjelarusu uzrokovala su humanitarnu krizu, a već je potvrđen i niz smrtnih slučajeva. Bjelarus ima primarnu odgovornost za smirivanje te krize. Obvezan je Ženevskom konvencijom, uključujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Bjelarus stoga mora osigurati odgovarajući zaštitu migranata na svojem državnom području i u tu svrhu surađivati s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM). Iako je ograničenost pristupa otežala zadatak procjene potreba na bjeloruskoj strani granice, Komisija vrlo blisko surađuje s Ujedinjenim Narodima i njihovim specijaliziranim agencijama te s relevantnim organizacijama za ljudska prava i partnerskim humanitarnim organizacijama kako bi se spriječilo produbljivanje humanitarne krize, posebno s obzirom na sve lošije vremenske uvjete. Nedavnim odlukama mobilizirano je 700 000 EUR humanitarnih sredstava namijenjenih partnerima u pružanju pomoći ranjivim osobama [...] na granici i u Bjelarusu.

(4) [...]

Tijekom 2020. Latvija, Litva i Poljska primile su ukupno 1915 zahtjeva za azil. U 2021. broj zahtjeva za azil porastao je na ukupno 10 769, što je povećanje od više od 560 %. Promatrajući pojedinačno tri dotične države članice, povećanje za svaku od njih u 2021. u odnosu na 2020. iznosi 414 % za Latviju, 1050 % za Litvu i 493 % za Poljsku. Te brojke ukazuju na iznenadnu i dosad nezabilježenu prirodu priljeva državljana trećih zemalja kao rezultat instrumentalizacije migranata koju provodi Bjelarus. S obzirom na te brojke važno je da EU ostane na oprezu tako da omogući dotičnim državama članicama da nastave primjereno reagirati na temelju mjera predviđenih ovom Odlukom. Taj iznenadni priljev doveo je do iznimnog pritiska na sustave azila tih država članica čiji se učinci s vremenom akumuliraju.

(5) Unija je na najvišoj razini oštro osudila tu instrumentalizaciju [...] migranata [...]. Europsko vijeće raspravljalo je o toj prijetnji na sastancima u lipnju i listopadu 2021.² U govoru o stanju Unije predsjednica von der Leyen nazvala je djelovanja Bjelarusu hibridnim napadom kojim se želi destabilizirati Europa.³ Ta su djelovanja namjeren pokušaj stvaranja dugotrajne i neprekinute krize u okviru šireg promišljenog nastojanja da se destabilizira Europska unija i oslabe njezino društvo i ključne institucije. Predstavljaju stvarnu prijetnju i prisutnu opasnost za sigurnost Unije.

² Zaključci Europskog vijeća od 24. – 25. lipnja i 20. – 21. listopada 2021.

³ Govor o stanju Unije 2021., 15. rujna 2021.

- (6) Ovaj Prijedlog podnosi se na poziv Europskog vijeća Komisiji iz zaključaka Europskog vijeća od 22. listopada **2021.** da predloži sve potrebne izmjene pravnog okvira Unije i konkretne mjere kako bi se osigurao neposredan i odgovarajući odgovor na hibridnu prijetnju u skladu s pravom EU-a i međunarodnim obvezama. [...] Cilj tih mjera bio bi pružiti dodatnu potporu Latviji, Litvi i Poljskoj u kontroliranom i brzom upravljanju trenutačnom situacijom, uz potpuno poštovanje temeljnih prava i međunarodnih obveza.
- (7) Kako bi odgovorile na trenutačnu kriznu situaciju, Litva, Latvija i Poljska proglasile su izvanredno stanje te pojačale zaštitu državne granice i druge mjere nadzora državne granice kako bi zaštitile cjelovitost i sigurnost Unije. U okviru tih mjera te su države članice prisiljene ograničiti broj otvorenih graničnih prijelaza i rasporedile su znatan broj službenika graničnog nadzora duž kopnene granice s Bjelarusom. Osim toga, moraju upravljati priljevom državljana trećih zemalja na svoje granice, od kojih mnogi traže ili namjeravaju tražiti međunarodnu zaštitu u Europskoj uniji, i postupati u odnosu na državljane trećih zemalja koji se već nalaze na njihovim državnim područjima.
- (8) Unija je iskazala odlučnu potporu tim državama članicama koje su na meti bjeloruskog režima i koje upravljaju vanjskom granicom u ime EU-a.

- (9) Komisija je Litvi odobrila hitnu financijsku pomoć. Usto, povrh 360 milijuna EUR predviđenih za te države članice u okviru instrumenta za upravljanje granicama i vize (BMVI) za ovo financijsko razdoblje, osigurala je dodatna sredstva u iznosu od otprilike 200 milijuna EUR koja će biti na raspolaganju za 2021. i 2022. Nadalje, Litva je aktivirala Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu, a Komisija koordinira pomoć iz 19 država članica. U okviru Mehanizma Litva je primila šatore, krevete, sustave grijanja i druge predmete neophodne migrantima koji se nalaze na njezinu državnom području. Ta je mogućnost i dalje otvorena za Latviju i Poljsku.
- (10) Osim toga, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), **Agencija Europske unije za azil (EUAA) [...]** i **Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)** pružaju operativnu potporu državama članicama koje su zatražile njihovu pomoć u nošenju s trenutačnom kriznom situacijom. Konkretno, te su agencije rasporedile stručnjake za obradu zahtjeva za azil i provedbu nadzora državne granice i obavještajnih mjera, rade na jačanju kapaciteta za vraćanje i provode operacije vraćanja. Ta je operativna potpora već dovela do znatnog broja operacija vraćanja. Agencije sad mogu dodatno povećati operativnu potporu **u skladu sa svojim potrebama. [...]** **Važno** je da dotične tri države članice u potpunosti iskoriste tu potporu.

- (11) Navedena financijska i operativna potpora temelji se na djelovanjima u području vanjske politike usmjerenima na rješavanje situacije instrumentalizacije migranata i ograničavanje broja dolazaka. Osim sveobuhvatnog paketa gospodarskih i financijskih sankcija te zabrane letova kroz zračni prostor Unije i pristupa bjeloruskih prijevoznika zračnim lukama Unije kao odgovor na namještene izbore i preusmjeravanje leta društva Ryanair, Unija je poduzela dodatne mjere kao poseban odgovor na instrumentalizaciju migranata koju provodi Bjelarus. Vijeće je 9. studenoga 2021. donijelo Prijedlog Komisije o djelomičnoj suspenziji Sporazuma između EU-a i Bjelarusu o pojednostavljenju izdavanja viza. Vijeće je 15. studenoga 2021. izmijenilo režim sankcija EU-a u vezi s Bjelarusom te Unija sad može uvoditi sankcije i za pojedince i za subjekte koji organiziraju ili potpomažu aktivnosti kojima se olakšava nezakonito prelaženje granica EU-a. Komisija je 23. studenoga **2021.** podnijela prijedlog za sprečavanje i ograničavanje aktivnosti prijevoznika koji olakšavaju ili su uključeni u krijumčarenje ljudi ili trgovinu ljudima u Uniji.
- (12) Komisija, Visoki predstavnik, kojemu pomaže Europska služba za vanjsko djelovanje, i države članice usto su poduzeli intenzivne diplomatske napore u odnosu na glavne zemlje podrijetla i tranzita kako bi se spriječili daljnji dolasci državljana tih zemalja kroz Bjelarus. Te aktivnosti uključivale su komunikaciju s ključnim partnerskim zemljama podrijetla i tranzita te veći broj posjeta tim zemljama kako bi se suzbile dezinformacije koje širi Bjelarus, ograničili odlasci i dobila potpora za ponovni prihvrat državljana tih zemalja koji su trenutačno [...] u Bjelarusu. Ta je komunikacija uključivala i neposredne kontakte sa zračnim prijevoznicima i tijelima civilnog zrakoplovstva kako bi se istražili načini za ograničavanje putovanja u Bjelarus koja se ne poduzimaju u dobroj vjeri.

- (13) Tim diplomatskim, humanitarnim, operativnim i financijskim naporima koje su poduzele Unija i njezine države članice brzo su ostvareni rezultati. Tranzitne rute koje krijumčari iskorištavaju da bi doveli migrante na bjelorusku granicu redom se zatvaraju. Međutim, djelovanja koja organizira Bjelarus i dalje su stvarna i prisutna opasnost za sigurnost Unije i dotičnih država članica, kao i za njihovu teritorijalnu cjelovitost. Situacija je i dalje vrlo nestabilna jer Bjelarus nastavlja instrumentalizirati migrante koji još dolaze na vanjsku granicu Unije, što predstavlja hibridni napad na EU.
- (14) Zbog toga stanje na terenu i dalje predstavlja izazov za Latviju, Litvu i Poljsku jer su **na** njihovim državnim područjima i na granici između EU-a i Bjelarusa [...] tisuće migranata, a državljani trećih zemalja **ili osobe bez državljanstva** i dalje dolaze. S obzirom na trenutačnu nestabilnu i tešku situaciju u dotičnim trima državama članicama potrebno je donijeti privremene mjere u korist tih država članica.
- (15) Tim mjerama trebali bi se dotičnim državama članicama osigurati [...] **odgovarajući** pravni alati za brz i učinkovit odgovor na kriznu situaciju obilježenu iznenadnim priljevom državljana trećih zemalja s kojim se suočavaju Latvija, Litva i Poljska. Te privremene mjere mogu uključivati sve mjere [...] **predviđene ovom Odlukom** koje su potrebne za djelotvoran i brz odgovor na trenutačni napad. Te mjere također mogu u načelu odstupati od odredaba zakonodavnih akata.

- (16) Mjere donesene u ovoj Odluci privremene su, izvanredne i iznimne i treba ih poduzeti kako bi se omogućilo uredno i dostojanstveno upravljanje migracijskim tokovima uz potpuno poštovanje temeljnih prava te kako bi se zaštitila teritorijalna cjelovitost i nacionalna sigurnost dotičnih država članica.
- (17) Na temelju procjene trenutačne krizne situacije, najprimjerenijom potporom za dotične države članice smatra se uspostava kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom na vanjskim granicama, odstupajući od nekih odredaba Direktive 2013/32/EU[...] o postupcima azila i Direktive 2013/33/EU[...] o uvjetima prihvata. Krizni postupak upravljanja migracijama i azilom i mjere operativne potpore predviđeni ovom Odlukom **alati su koje** dotične države članice **mogu upotrijebiti [...]** kako bi kontrolirano i djelotvorno upravljale situacijom, uz istodobno osiguravanje potpunog poštovanja temeljnih prava i međunarodnih obveza, kako je istaknuto u pozivu Europskog vijeća Komisiji. Konkretno, mjerama u ovoj Odluci poštuju se pravo na azil osiguravanjem stvarnog i djelotvornog pristupa postupku azila te načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

- (18) Kriznim postupkom upravljanja migracijama i azilom na vanjskim granicama utvrđenim u ovoj Odluci poštuje se Povelja Europske unije o temeljnim pravima te se on treba primjenjivati potpuno u skladu s njome, posebno njezinim člancima 1., 4., 7., 18., člankom 19. stavcima 1. i 2. i člankom 24. Kako bi se osobito u obzir uzeli primarni cilj zaštite najboljeg interesa djeteta i potreba za poštovanjem obiteljskog života te kako bi se zaštitilo zdravlje dotičnih osoba, ovom Odlukom trebalo bi predvidjeti posebna pravila i zaštitne mjere koji se primjenjuju u odnosu na maloljetnike i članove njihovih obitelji te podnositelje zahtjeva čije zdravstveno stanje zahtijeva posebnu i primjerenu potporu. Jamstva utvrđena Direktivom 2013/32/EU (Direktiva o postupcima azila) i Direktivom 2013/33/EU (Direktiva o uvjetima prihvata) u pogledu podnositelja zahtjeva za azil s posebnim potrebama ili ranjivostima trebala bi se i dalje primjenjivati u odnosu na osobe koje podliježu kriznom postupku upravljanja migracijama i azilom. Direktiva 2013/33/EU, uključujući pravila i zaštitne mjere u vezi sa zadržavanjem podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, trebala bi se i dalje primjenjivati od trenutka podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Mogućnošću odstupanja od određenih odredaba ove Direktive ne bi se trebala dovesti u pitanje obveza država članica da u svakom trenutku osiguravaju poštovanje ljudskog dostojanstva i da se posebno brinu za osnovne potrebe državljana trećih zemalja **ili osoba bez državljanstva** koji podliježu kriznom postupku upravljanja migracijama i azilom.

- (19) Uspostava kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom na vanjskim granicama, u skladu sa specifičnim potrebama dotičnih država članica, nužna je jer postojećim odredbama Direktive o postupcima azila nisu predviđeni odgovarajući alati za djelotvoran odgovor na trenutačnu kriznu situaciju obilježenu instrumentalizacijom migranata koju provodi Bjelarus. Iako se neke odredbe Direktive 2013/32/EU o postupcima azila mogu primijeniti za uredno rješavanje trenutačne situacije, nisu posebno osmišljene za situaciju u kojoj su cjelovitost i sigurnost Unije pod napadom u obliku instrumentalizacije migranata. Stoga su potrebne posebne postupovne odredbe, konkretno uspostava kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom, kako bi se odgovorilo na ovu kriznu situaciju. Na aspekte koji nisu posebno uređeni ovom Odlukom trebala bi se primjenjivati sva ostala pravila i jamstva iz Direktive o postupcima azila.

[...]

- (21) Kako bi se dotičnim državama članicama osigurala potrebna fleksibilnost i kako bi se izbjeglo da Bjelarus ciljano instrumentalizira određene kategorije državljana trećih zemalja, u okviru kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom uspostavljenog ovom Odlukom dotične države članice trebale bi moći donijeti odluku u okviru postupka na granici na temelju članka 43. Direktive o postupcima azila o prihvatljivosti i osnovanosti svih zahtjeva za međunarodnu zaštitu državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koji su uhićeni ili pronađeni u blizini granice s Bjelarusom nakon nezakonitog ulaska ili su se javili na graničnim prijelazima. Jamstva utvrđena u poglavlju II. Direktive o postupcima azila moraju se poštovati.

- (22) U provedbi kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom primarni cilj nadležnih tijela trebali bi biti najbolji interes djeteta i zaštitne mjere za podnositelje zahtjeva sa zdravstvenim problemima. Zato bi u okviru kriznog postupka upravljanja migracijama i azilom Latvija, Litva i Poljska trebale dati prednost razmatranju zahtjeva [...] maloljetnika i članova njihovih obitelji, **kao i podnositelja zahtjeva za koje je to potrebno zbog njihove osobite ranjivosti.** Nadalje, ako zbog zdravstvenog stanja podnositelja zahtjeva nije moguće razmotriti zahtjev na granici ili u tranzitnim zonama, Latvija, Litva i Poljska ne bi trebale primjenjivati postupak na granici. To bi trebalo vrijediti i u slučajevima u kojima zdravstveni problemi postanu očiti tijekom razmatranja zahtjeva. Ako se tijekom razmatranja zahtjeva pokaže da su podnositelju zahtjeva potrebna posebna postupovna jamstva, a odgovarajuća pomoć ne može se pružiti u kontekstu postupka azila na granici, u skladu s člankom 24. stavkom 3. Direktive o postupcima azila dotična država članica trebala bi podnositelja zahtjeva uputiti u redovni postupak na svojem državnom području.
- (22a) **Kako bi se bolje organizirale u kontekstu ove krizne situacije, dotične države članice mogu dati prednost razmatranju zahtjeva ako je vjerojatno da je zahtjev utemeljen ili očito neutemeljen.**

- (23) **Države članice mogu pribjeći zadržavanju, među ostalim kako bi spriječile bijeg, u skladu s Direktivom o uvjetima prihvata i [...] člankom 26. stavkom 1. Direktive o postupcima azila[...]. U slučaju zadržavanja trebali bi se primjenjivati razlozi i uvjeti utvrđeni u članku 8. Direktive o uvjetima prihvata. Države članice osobito mogu zadržati podnositelja zahtjeva samo ako se ne mogu djelotvorno primijeniti druge manje prisilne mjere, kao što su ograničenja slobode kretanja na temelju članka 7. Direktive o uvjetima prihvata. [...] Zaštitne mjere za zadržavanje predviđene Direktivom o uvjetima prihvata primjenjuju se osobito za ranjive osobe i podnositelje zahtjeva s posebnim potrebama u vezi s prihvatom [...]. Alternative zadržavanju kao što je ograničenje slobode kretanja ili obveza boravka u određenom mjestu mogu biti jednako djelotvorne kao zadržavanje u određenim okolnostima te bi ih stoga tijela trebala razmotriti [...].**

- (24) [...] Državama članicama na koje se odnosi ova Odluka trebalo bi omogućiti produljenje roka za evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na najviše četiri tjedna, **odnosno do pet tjedana u slučaju krajnje važnih razloga povezanih s javnim zdravljem, ne dovodeći u pitanje obveze na temelju Uredbe 603/2013 (Eurodac).** [...] **Trebalo bi biti moguće produljiti** najdulje trajanje primjene postupka na granici na šesnaest tjedana **od datuma podnošenja**, tijekom kojeg bi trebalo donijeti odluku o zahtjevu, uključujući odluku o mogućoj žalbi na negativnu odluku. Ti postupovni rokovi, koji su dulji od rokova iz Direktive o postupcima azila, zamišljeni su kao pomoć dotičnim državama članicama u suočavanju s iznenadnim priljevom migranata u situaciji u kojoj se migrante instrumentalizira. U trenutačnoj situaciji dotične države članice trebaju preusmjeravati resurse kako bi zaštitile svoju teritorijalnu cjelovitost i povrh toga upravljati dolascima državljana trećih zemalja **ili osoba bez državljanstva** na njihove granice ili postupati prema onima koji se već nalaze na njihovim državnim područjima. Zbog toga će dotičnim državama članicama možda trebati vremena da preraspodijele svoje resurse i povećaju svoje kapacitete, među ostalim uz potporu agencija EU-a. Nadalje, broj podnositelja zahtjeva u postupku na granici bit će veći nego u uobičajenim okolnostima te će stoga dotičnim državama članicama možda trebati više vremena za donošenje odluka bez dopuštanja ulaska na državno područje. Međutim, Latvija, Litva i Poljska trebale bi dati prednost evidentiranju zahtjeva maloljetnika i članova njihovih obitelji, **kao i podnositelja zahtjeva za koje je to potrebno zbog njihove osobite ranjivosti.**

- (25) [...] Ako dođe do nasilja na vanjskim granicama dotičnih država članica, uključujući pokušaje državljana trećih zemalja **ili osoba bez državljanstva** da silom masovno uđu na državno područje upotrebljavajući nerazmjerno nasilne metode, dotične države članice trebale bi moći poduzeti potrebne mjere u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi očuvale sigurnost i javni poredak te osigurale djelotvornu primjenu ove Odluke. **Pod svaku se cijenu mora izbjegavati sve oblike nasilja na granici, ne samo radi zaštite teritorijalne cjelovitosti i sigurnosti dotične države članice nego i kako bi se zajamčila sigurnost i zaštita državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva, uključujući obitelji i djecu koji mirno čekaju mogućnost za podnošenje zahtjeva za azil u Uniji.**
- (26) Člankom 18. stavkom 9. Direktive 2013/33/EU državama članicama omogućuje se da u propisno utemeljenim slučajevima i pod određenim uvjetima privremeno odrede modalitete materijalnih uvjeta prihvata koji se razlikuju od uvjeta predviđenih tom direktivom. Trenutačna krizna situacija iznimna je situacija koja opravdava utvrđivanje različitih materijalnih uvjeta prihvata jer je došlo do naglog i nepredviđenog priljeva državljana trećih zemalja **i osoba bez državljanstva** koje treba registrirati i za koje se treba pobrinuti na granici. Zato bi u trenutačnoj kriznoj situaciji dotična država članica trebala moći odstupiti od standardâ iz Direktive o uvjetima prihvata i državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva osigurati privremeni smještaj, koji bi trebao biti prilagođen sezonskim vremenskim uvjetima te ispunjavati njihove osnovne potrebe, osobito pružanjem hrane, vode, odjeće, odgovarajuće zdravstvene skrbi i pomoći ranjivim osobama, uz puno poštovanje prava na ljudsko dostojanstvo.

- (27) [...] Ako se podnese naknadni zahtjev **koji ne sadržava nove elemente ili nalaze** samo radi odgode ili ometanja vraćanja, države članice mogu taj zahtjev smatrati nedopuštenim u skladu s člankom 33. stavkom 2. točkom (d) Direktive o postupcima azila. **Na temelju članka 2. stavka 2. točke (a) Direktive 2008/115/EZ države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati Direktivu 2008/115/EZ [...]** u pogledu [...] državljana trećih zemalja koji su uhićeni **ili presretnuti** zbog nezakonitog prelaska kopnene, morske ili zračne vanjske granice države članice i koji potom nisu dobili dozvolu ili im nije priznato pravo boravka u toj državi članici.

[...]

- (29) Latvija, Litva i Poljska trebale bi obavijestiti državljane trećih zemalja **ili osobe bez državljanstva [...]** o **svim** mjerama **koje su odlučile primjenjivati [...]** u skladu s ovom Odlukom[...], [...] na jeziku koji državljani trećih zemalja **ili osobe bez državljanstva** razumiju ili se opravdano pretpostavlja da ga razumiju. [...] **Informacije bi trebale osobito uključivati** dostupne točke za evidentiranje i podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, [...] najbliže točke na kojima mogu podnijeti svoj zahtjev, mogućnost žalbe na odluku o zahtjevu i trajanje mjera.

- (30) Kako bi se dotičnu državu članicu poduprlo u pružanju potrebne pomoći državljanima trećih zemalja **ili osobama bez državljanstva** koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Odluke, među ostalim promicanjem aktivnosti dobrovoljnog povratka i izvršavanjem svojih humanitarnih dužnosti, agencije UN-a i druge relevantne partnerske organizacije, posebno Međunarodna organizacija za migracije i Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, trebale bi imati djelotvoran pristup granici pod uvjetima utvrđenima u Direktivi o uvjetima prihvata i Direktivi o postupcima azila. U skladu s člankom 29. Direktive o postupcima azila Visokom povjereniku Ujedinjenih naroda za izbjeglice trebalo bi omogućiti pristup podnositeljima zahtjeva, među ostalim onima koji se nalaze na granici. Za te bi potrebe Latvija, Litva i Poljska trebale blisko surađivati s agencijama UN-a i relevantnim partnerskim organizacijama.
- (31) Latvija, Litva i Poljska trebale bi primjenjivati sve mjere iz ove Odluke **koje odluču donijeti** samo onoliko dugo koliko je neophodno za rješavanje krizne situacije, a ni u kojem slučaju dulje od šest mjeseci. Ako situacija koja je dovela do primjene tih posebnih mjera prestane postojati prije isteka tog šestomjesečnog razdoblja, dotične države članice trebale bi ih odmah prestati primjenjivati. Komisija bi, u suradnji s dotičnim državama članicama i relevantnim agencijama EU-a, trebala stalno pratiti i preispitivati situaciju te prijedlogom na temelju članka 78. stavka 3. UFEU-a Vijeću i dotičnim državama članicama prema potrebi predložiti prekid primjene mjera iz ove Odluke ili njihovo eventualno produljenje.

- (32) Na zahtjev Latvije, Litve [...] ili Poljske za potporu, agencije Europske unije trebale bi u suradnji s tim državama članicama procijeniti njihove potrebe. Kako bi se pomoglo tim trima državama članicama suočenima sa specifičnim izazovima koji proizlaze iz instrumentalizacije migranata koju provodi Bjelarus, europska granična i obalna straža (Frontex), **Agencija Europske unije za azil (EUAA)** [...] i **Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)**, kao i države članice, trebale bi Latviji, Litvi i Poljskoj pružiti odgovarajuću potporu davanjem prednosti potrebnim resursima, pri čemu bi se nastavile ispunjavati potrebe ostalih država članica suočenih s migracijskim pritiskom.
- (33) **U skladu s Uredbom (EU) 2019/1896 i kako bi se [...]** pomoglo tim trima državama članicama suočenima sa specifičnim izazovima koji proizlaze iz instrumentalizacije migranata, europska granična i obalna straža (Frontex) trebala bi, na zahtjev dotičnih država članica, [...] **pružiti ili povećati** potporu tim trima državama članicama. U tom kontekstu, na zahtjev jedne od tih država članica izvršni direktor Frontexa trebao bi pokrenuti brzu intervenciju na granicama ili intervenciju vraćanja u ograničenom razdoblju na državnom području dotične države članice domaćina i rasporediti potrebne resurse. Uz to, Frontex bi na zahtjev trebao [...] **pružiti ili povećati** isporuku bilo koje druge vrste pomoći kao što su EUROSUR-ove usluge spajanja ili proizvodi analize rizika, kao i potrebna oprema za jačanje zaštite državne granice. U situaciji u kojoj se migranti instrumentaliziraju Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu trebala bi osim toga provesti posebnu procjenu osjetljivosti kako bi procijenila daljnje potrebe za potporom.

- (34) **U skladu s Uredbom (EU) 2021/2303 i kako bi se [...]** tim državama članicama suočenima sa specifičnim izazovima koji proizlaze iz instrumentalizacije migranata pružila potpora u provedbi odstupanja utvrđenih u ovoj Odluci, **Agencija Europske unije za azil (EUAA) [...]** trebala bi, na zahtjev dotičnih država članica, [...] **pružiti ili povećati** potporu stavljanjem potrebnih resursa na raspolaganje Latviji, Litvi i Poljskoj, posebno raspoređivanjem potpornih skupina za azil, među ostalim radi pružanja pomoći u evidentiranju i obradi zahtjeva, identifikaciji i procjeni osjetljivosti, osiguravanju odgovarajućih uvjeta prihvata ili pružanju potrebnih prevoditeljskih usluga, stručnog znanja i osposobljavanja.
- (35) **U skladu s Uredbom (EU) 2016/794 i kako bi se [...]** pomoglo tim trima državama članicama suočenima sa specifičnim izazovima koji proizlaze iz instrumentalizacije migranata, **Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)** trebala bi na njihov zahtjev pružiti potporu dotičnim državama članicama tako da rasporedi stručnjake, prioritetno obrađuje njihove zahtjeve, osigurava prilagođene proizvode analize, kao što su procjene prijetnji, strateške i operativne analize te izvješća o stanju, i nastaviti podupirati države članice u borbi protiv krijumčarenja migranata i povezanih kaznenih djela.

- (36) Agencije Europske unije trebale bi, prema potrebi, objavljivati pozive za stručnjake kako bi odgovorile na zahtjev Latvije, Litve i Poljske za potporu. U tom bi slučaju države članice trebalo poticati da što prije stave na raspolaganje potrebne stručnjake odgovarajućih profila. U kontekstu brze intervencije na granicama ili intervencije vraćanja koju organizira Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu trebalo bi poticati države članice da daju doprinose za raspoređivanje timova stalnih snaga, među ostalim iz pričuve za brzu reakciju, ili za svu potrebnu opremu, među ostalim u okviru pričuve opreme za brzu reakciju. Države članice također bi trebalo poticati da podupiru Latviju, Litvu i Poljsku u svim mjerama vraćanja i u njihovoj komunikaciji s trećim zemljama.
- (37) S obzirom na to da ciljeve ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega ili učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (38) Ovom se Odlukom poštuju temeljna prava i postupa u skladu s načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (39) [U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu **Ujedinjene Kraljevine i Irske** s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog **Ugovoru o Europskoj uniji [...]** i **Ugovoru o funkcioniranju Europske unije [...]**, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.]

ILI

[U skladu s člankom 3. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je (pismom datiranim ...) obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Odluke.]

- (40) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

- (41) S obzirom na hitnost situacije, ova Odluka trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
- (42) Zbog svoje privremene prirode donesene mjere trebale bi biti vremenski ograničene i ukinute nakon završetka trenutačne krizne situacije.
- (43) Osobe koje su stigle u Latviju, Litvu i Poljsku iz Bjelarusa prije stupanja na snagu ove Odluke trebalo bi uključiti u njezino područje primjene ako još nisu evidentirane [...],

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

POGLAVLJE I.

UVODNA ODREDBA

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom uvode privremene mjere u korist Latvije, Litve i Poljske kako bi im se pružila potpora u upravljanju kriznom situacijom uzrokovanom djelovanjima Bjelarusu koja su dovela do iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja i **osoba bez državljanstva** u trenutačnom kontekstu instrumentalizacije migranata na vanjskim granicama.

Ova se Odluka ne primjenjuje u odnosu na državljane Bjelarusu koji traže međunarodnu zaštitu u državama članicama iz prethodnog stavka.

POGLAVLJE II.

**KRIZNI POSTUPAK UPRAVLJANJA MIGRACIJAMA I AZILOM NA VANJSKIM
GRANICAMA LATVIJE, LITVE I POLJSKE**

Članak 2.

Postupak azila

1. Odstupajući od članka 6. stavka 1. Direktive o postupcima azila, zahtjev u pogledu državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koji su uhićeni ili pronađeni u blizini granice s Bjelarusom nakon nezakonitog ulaska ili nakon što su se javili na graničnim prijelazima može se evidentirati najkasnije četiri tjedna nakon podnošenja zahtjeva, **ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u člancima 9. i 14. Uredbe 603/2013/EU (EURODAC). To se razdoblje može produljiti za tjedan dana iz krajnje važnih razloga povezanih s javnim zdravljem.**

Latvija, Litva i Poljska daju prednost evidentiranju zahtjeva maloljetnika i članova njihovih obitelji, kao i podnositelja zahtjeva za koje je to potrebno zbog njihove osobite ranjivosti.

2. Odstupajući od članka 25. stavka 6. točke (b), članka 31. stavka 8. i članka 43. stavka 1. točke (b) Direktive o postupcima azila, Latvija, Litva i Poljska mogu na svojoj granici ili u tranzitnim zonama odlučivati o prihvatljivosti ili [...] o sadržaju svih zahtjeva evidentiranih u skladu sa stavkom 1.

Ne dovodeći u pitanje članak 24. Direktive o postupcima azila, za podnositelje zahtjeva čije zdravstveno stanje zahtijeva potporu koja se ne može na odgovarajući način osigurati na granici ili u tranzitnim zonama, među ostalim kad to postane očito tijekom postupka, postupak na granici prestaje se primjenjivati i podnositelju zahtjeva odobrava se ulazak na državno područje kako bi se zahtjev razmotrio, bez nužnog ponovnog pokretanja postupka.

Primjenjuju se osnovna načela i jamstva iz poglavlja II. Direktive o postupcima azila.

3. Latvija, Litva i Poljska daju prednost razmatranju zahtjeva [...] maloljetnika i članova njihovih obitelji, **kao i podnositelja zahtjeva za koje je to potrebno zbog njihove osobite ranjivosti.**

Latvija, Litva i Poljska mogu dati prednost razmatranju zahtjeva koji su vjerojatno utemeljeni ili očito neutemeljeni.

[...]

[...]4.Odstupajući od članka 43. stavka 2. Direktive o postupcima azila, rok za odobravanje pristupa državnom području, tijekom kojeg se donosi odluka o zahtjevu, uključujući žalbu, može se produljiti na 16 tjedana **od datuma podnošenja**.

[...]5.Odstupajući od članka 46. stavaka 5. i 6. Direktive o postupcima azila, Latvija, Litva i Poljska mogu odlučiti primjenjivati pravila iz stavka 6. tog članka na sve odluke donesene u vezi sa zahtjevima koji se razmatraju u postupku na granici iz stavka 2. ovog članka.

Članak 3.

Materijalni uvjeti prihvata

1. Odstupajući od **članaka 17. i 18.** Direktive 2013/33/EU, Latvija, Litva i Poljska mogu privremeno utvrditi modalitete materijalnih uvjeta prihvata koji se razlikuju od onih predviđenih **u tim člancima**[...] za podnositelje zahtjeva [...] koji podliježu mjerama iz članka 2. stavka 1. ove Odluke. [...]
2. **Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje članak 18. stavci od 2. do 5. Direktive 2013/33/EU.**
3. **Modaliteti iz stavka 1. u svakom slučaju [...]** obuhvaćaju osnovne potrebe podnositelja zahtjeva, posebno u pogledu hrane, vode, odjeće, odgovarajuće zdravstvene skrbi i privremenog smještaja prilagođenog sezonskim vremenskim uvjetima, uz puno poštovanje ljudskog dostojanstva.

[...]

Članak 5.

Posebna jamstva

1. Pri primjeni ove Odluke Latvija, Litva i Poljska propisno obavješćuju državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva **koji podliježu ovoj Odluci**, na jeziku koji oni razumiju ili se opravdano pretpostavlja da ga razumiju, o primijenjenim mjerama, o dostupnim točkama određenima za evidentiranje i podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, posebno najbližoj točki na kojoj mogu podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu, o mogućnosti žalbe na odluku o zahtjevu i o trajanju mjera.
2. Latvija, Litva i Poljska ne smiju primjenjivati članke 2., 3., 4. i 5. dulje nego što je to neophodno za rješavanje krizne situacije koju je uzrokovao Bjelarus, a ni u kojem slučaju dulje od razdoblja utvrđenog u članku 10.

POGLAVLJE III.

OPERATIVNA POTPORA

[...]

Članak 7.

Operativna potpora [...] Agencije Europske unije za azil

Na zahtjev Latvije, Litve ili Poljske za potporu, **Agencija Europske unije za azil (EUAA) [...] [...]** **pruža ili povećava** stavljanje na raspolaganje potrebne operativne potpore, posebno sljedećim aktivnostima:

- (a) raspoređivanjem potpornih skupina za azil;
- (b) evidentiranjem zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
- (c) olakšavanjem početne analize zahtjeva za azil;
- (d) vođenjem osobnih razgovora s podnositeljima zahtjeva o njihovim zahtjevima i okolnostima njihova dolaska;
- (e) pomaganjem u odgovarajućem identificiranju i procjeni ranjivih podnositelja zahtjeva;
- (f) podupiranjem upravljanja prihvatnim objektima, njihova osmišljavanja i uspostave odgovarajućih standarda u njima;
- (g) pružanjem podnositeljima zahtjeva ili potencijalnim podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu informacija i posebne pomoći koja im može zatrebati;

- (h) pružanjem stručnog znanja, posebno u pogledu usluga usmenog i pismenog prevođenja, preciznih i ažuriranih informacija o zemljama podrijetla te znanja o postupanju s predmetima azila i upravljanju njima;
- (i) pružanjem osposobljavanja za osoblje nadležnih ili drugih tijela;
- (j) drugim posebnim oblicima potpore, prema potrebi.

[...]

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

Suradnja i procjena

1. **Pri primjeni ove Odluke [...]** Komisija, relevantne agencije Europske unije te Latvija, Litva i Poljska blisko surađuju i redovito se međusobno obavješćuju o **njezinoj [...]** provedbi [...].
[...] U tu svrhu dotične države članice nastavljaju dostavljati sve [...] podatke **koji su relevantni [...]** za provedbu ove Odluke, putem Mreže EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija.

2. **Pri primjeni ove Odluke** Latvija, Litva i Poljska [...] **održavaju** blisku suradnju s UNHCR-om i relevantnim partnerskim organizacijama kako bi se utvrdili modaliteti za pružanje potpore podnositeljima zahtjeva u trenutačnoj kriznoj situaciji u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Odluci, Direktivi o postupcima azila i Direktivi o uvjetima prihvata.
3. **Pri primjeni ove Odluke** [...] Komisija u suradnji s Latvijom, Litvom i Poljskom stalno prati i preispituje situaciju te prema potrebi predlaže stavljanje izvan snage ili produljenje ove Odluke prijedlogom odluke Vijeća na temelju članka 78. stavka 3. UFEU-a. U tu svrhu Latvija, Litva i Poljska Komisiji dostavljaju posebne informacije koje su joj potrebne za provedbu tog preispitivanja i za izradu prijedloga za stavljanje izvan snage ili produljenje, kao i sve druge **relevantne** informacije **u vezi sa stanjem na granici s Bjelarusom** koje Komisija zatraži.

Članak 10.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Odluka stupa na snagu [...] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 9. i **stavak 4. ovog članka**, primjenjuje se šest mjeseci nakon stupanja na snagu.

3. Ova se Odluka primjenjuje [...] u odnosu na sve državljane trećih zemalja, osim na **bjeloruske državljane, i na osobe bez državljanstva**, koji dolaze na državno područje Latvije, Litve i Poljske od datuma stupanja Odluke na snagu te na one koji su se prije njezina stupanja na snagu već nalazili na državnom području Latvije, Litve i Poljske uslijed djelovanja bjeloruskog režima, a njihovi zahtjevi za međunarodnu zaštitu još nisu evidentirani [...].
4. Ova se Odluka nastavlja primjenjivati u odnosu na podnositelje zahtjeva čiji su zahtjevi za međunarodnu zaštitu evidentirani u skladu s odredbama ove Odluke sve do donošenja konačne odluke o njihovim zahtjevima [...].

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik
